

ДОНЕЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ
СПРАВ

ДОНЕЦЬКИЙ
РЕГІОНАЛЬНИЙ
НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ
ПРАВОВИХ НАУК
УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

"ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ"

7 липня 2023 року

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ДОНЕЦЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ**

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції**

7 липня 2023 року

Кропивницький – 2023

УДК: 327:007:342.78 (477) (082)

О 64

**Рекомендовано до друку Вченою радою
Донецького державного університету внутрішніх справ
(протокол № 23 від 30 серпня 2023 р.)**

О 64   **Організаційно-правове забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану:** матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 7 липня 2023 року). Донецький державний університет внутрішніх справ. Кропивницький, 2023. 340 с.

У збірнику представлено матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Організаційно-правове забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану» (7 липня 2023 р., м. Кропивницький). Розглянуто актуальні теоретичні та практичні питання, що стосуються забезпечення національної безпеки України з урахуванням воєнно-політичних загроз і викликів. Наведено пропозиції з удосконалення законодавства і правозастосовної практики, спрямовані на підвищення ефективності діяльності державних органів та інших суб'єктів, що беруть участь у забезпеченні національної безпеки України.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників закладів освіти й наукових установ, здобувачів вищої освіти юридичного і правоохоронного напрямів, працівників органів Національної поліції, інших державних органів, що входять до складу сектору безпеки і оборони.

Матеріали доповідей друкуються в авторській редакції. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ в матеріалах доповідей несуть автори.

УДК: 327:007:342.78 (477) (082)

© Колектив авторів, 2023

© Донецький державний університет внутрішніх справ, 2023

МАЗЯР Олег

старший викладач кафедри військової підготовки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, підполковник у відставці

ЗАПОЛОВСЬКИЙ Микола

асистент кафедри германського, загального і порівняльного мовознавства Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат філологічних наук

РОБОТА КОМАНДИРА МЕХАНІЗОВАНОГО ВІДДІЛЕННЯ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАСТУПУ З ПОЛОЖЕННЯ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО ЗІТКНЕННЯ З ПРОТИВНИКОМ

Вступ. Мета доповіді – розглянути особливості діяльності командира механізованого відділення при організації наступу з положення безпосереднього зіткнення з противником.

У ході дослідження теми було поставлено наступні завдання:

- 1) описати порядок ведення наступу механізованого відділення;
- 2) розглянути порядок роботи командира відділення після отримання бойового завдання на наступ з положення безпосереднього зіткнення з противником.

Матеріалом пошуку слугували Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України [1], а також довідник командира механізованого відділення (на БТР, БМП) [2].

Основна частина. Як відомо, в наступальному бою механізованому відділенню вказуються об'єкт атаки і напрямок продовження наступу.

Об'єктом атаки механізованого відділення, як правило, є жива сила, а також танки, гармати, ПТРК (протитанкові ракетні комплекси), кулемети й інші вогневі засоби противника, що розташовані в першій траншеї і у найближчій глибині перед фронтом наступу відділення. Напрямок продовження наступу відділення визначається так, щоб забезпечувалося виконання найближчого завдання роти.

Відділення наступає у складі взводу у першій або другій бойовій лінії. Бойовий порядок відділення, яке наступає у пішому порядку, складається з бойової лінії та БМП (бойової машини піхоти) або БТР (бронетранспортера), що діє за особовим складом на відстані 100-200 м, на одному з флангів відділення або безпосередньо у бойовій лінії.

Військовослужбовці у бойовій лінії діють з інтервалом 6-8 м (8-12 кроків), для зручності ведення вогню і кращого використання місцевості (місцевих предметів) вони можуть висуватися вперед або зміщатися вбік, не порушуючи загального фронту наступу і не заважаючи діям сусідів.

З метою підвищення ефективності виконання завдань у наступальному бою при діях у траншеях, ходах сполучення, а також в особливих умовах ведення бою у відділенні можуть створюватися бойові групи («двійки», «трійки»), які ведуть наступ з інтервалом між собою 20-25 м, а між солдатами

в них – 3-5 м. Бойові групи можуть діяти в лінію, уступом або в дві лінії.

При бойовому зіткненні вогонь ведеться з ходу і з коротких зупинок, при цьому командир відділення зобов'язаний встановити такий порядок просування і ведення вогню, щоб не припинявся рух відділення у цілому: кулеметник і частина стрільців (вогнева група або одна з бойових груп) веде вогонь, а інші (маневрена група або решта бойових груп) – просуваються вперед; потім ті, що просунулися, відкривають вогонь, забезпечуючи просування тих, що залишилися позаду.

БМП (БТР) діє за бойовим порядком відділення на відстані 100-200 м і своїм вогнем підтримує просування особового складу. Відкриті ділянки місцевості, що прострілюються противником, відділення долає перебіжками усім складом відділення одночасно або послідовно бойовими групами, які переміщуються по черзі під прикриттям вогню груп, які вже висунулися на вказаний командиром відділення рубіж; закриту місцевість – у бойовій лінії прискореним кроком.

З отриманням бойового завдання командир відділення організовує підготовку наступу. Він повинен: з'ясувати його; оцінити обстановку; провести бойовий розрахунок, визначити завдання особовому складу та віддати бойовий наказ; організувати підготовку відділення до виконання завдання; перевірити знання завдань особовим складом, його забезпеченість усім необхідним; доповісти командирі взводу про готовність відділення до наступу.

Під час з'ясування завдання командир відділення повинен зрозуміти: завдання взводу, відділення; порядок виконання завдання; завдання сусідів; час готовності до наступу.

Під час оцінки обстановки командир відділення повинен вивчити противника: зрозуміти накреслення переднього краю (траншеї, ходу сполучення) перед фронтом наступу відділення і його віддалення від вихідної позиції (рубежу переходу в атаку); склад об'єкта атаки (обслуга кулемета, протитанкового ракетного комплексу, група піхоти, БМП (БТР), танк, інші вогневі засоби) і його розташування, у тому числі вогневих засобів на флангах і в глибині об'єкта атаки.

При вивченні місцевості командир відділення визначає вигідні підступи до об'єкта атаки, наявність загороджень, природних перешкод і проходів у них, її доступність для дій у пішому порядку і на БМП (БТР), захисні і маскуючі властивості, умови спостереження і ведення вогню до і під час наступу.

Проводячи бойовий розрахунок, командир відділення повинен: призначити спостерігача за противником, зв'язківця до командира взводу і порядок виконання раптово виникаючих завдань; призначити піднощика боєприпасів; визначити склад бойових «двійок» («трійок», тактичних груп) і їх старших, порядок їх розміщення у БМП (БТР) і в бойовому порядку.

Визначаючи завдання особовому складу, командир відділення намічає: розміщення кожного солдата в бойовому порядку відділення (бойових груп в бойовому порядку відділення); цілі для ураження вогнем стрілецької зброї і

БМП (БТР), порядок їх руху; порядок висування відділення до проходу в мінно-вибуховому загородженні і його подолання; порядок спішування, розгортання і ведення вогню під час переходу в атаку, в ході атаки та дії під час бою в глибині; порядок взаємодії та взаємної підтримки вогнем, способи і сигнали управління.

Після віддання бойового наказу командир проводить підготовку відділення до виконання завдання, що включає: розміщення особового складу, що прибув, за посадами, підготовку особового складу до виконання завдання, а озброєння – до бойового застосування, поповнення ракет і боеприпасів, технічне обслуговування БМП (БТР), виконання завдань інженерного обладнання вихідної позиції (місця розташування).

У ході підготовки командир відділення перевіряє: знання особовим складом бойового завдання і способів дій у наступі, сигналів і порядку дій за ними; готовність матеріальної частини та озброєння бойової машини до бою; наявність встановленого запасу боеприпасів, пального, продовольства та інших матеріальних засобів. Виявлені недоліки усуваються на місці.

Про готовність до наступу у встановлений час командир відділення доповідає командирі взводу.

Висновки. Таким чином, від якісної роботи командира механізованого відділення залежить успішність виконання бойового завдання, поставленого цьому підрозділу, зокрема, наступальних дій при безпосередньому зіткненні з противником.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у розгляді особливостей ведення наступальних дій механізованого відділення в особливих умовах: вночі, взимку та в лісі.

Список використаних джерел

1. Бойовий статут сухопутних військ Збройних сил України. Ч. III. (Взвод, відділення, екіпаж танка) [Електронний ресурс]. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 470 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/boyoviy-statut-sukhoputnikh-viysk-zbroynikh-sil-ukraini-chastina-3-vzvod-viddilennya-ekipazh-tank%D0%B0.pdf> (дата звернення 04.06.2023).

2. Довідник командира механізованого відділення (на БТР, БМП) [Електронний ресурс]. Київ, 2015. 92 с. URL: https://issuu.com/national_guard_of_ukraine/docs/manual_commander_of_mechanized_depa/1 (дата звернення 04.06.2023).

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції
7 липня 2023 року

Авторська редакція
Відповідальні за випуск А.М. Захарченко, Т.І. Пономарьова

Оригінал-макет підготовлено організаційним комітетом
Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Організаційно-правове забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану»
25015, м. Кропивницький, вул. Велика Перспективна, буд. 1